

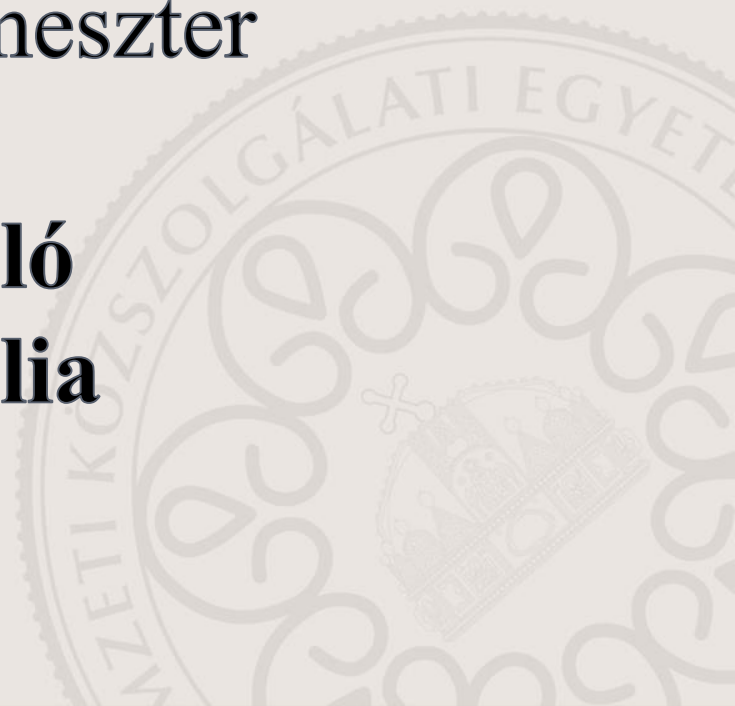

Európai közjog

2017/18. őszi szemeszter

Szegedi László
Kozák Kornélia

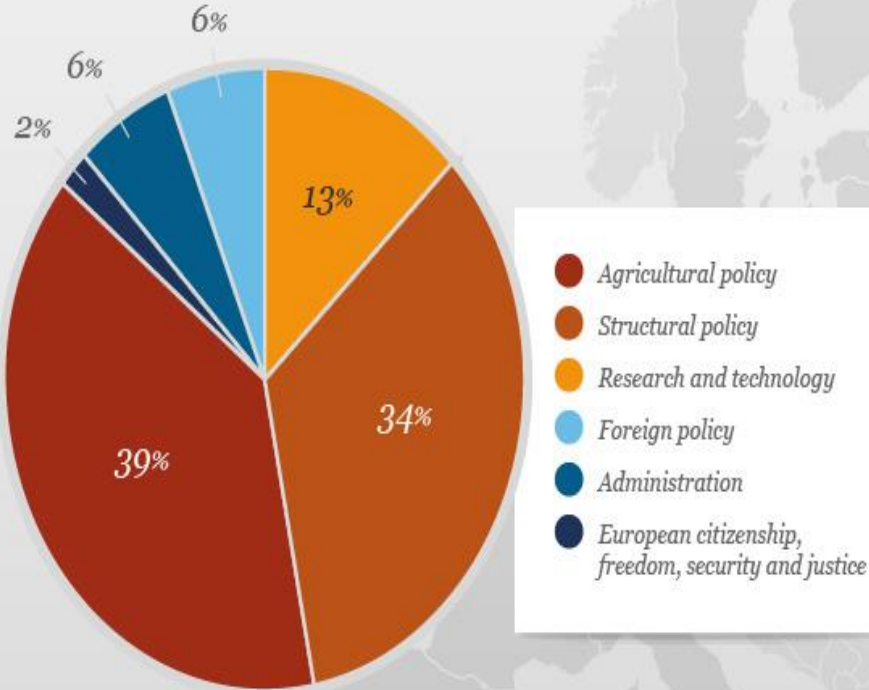
NKE-NETK

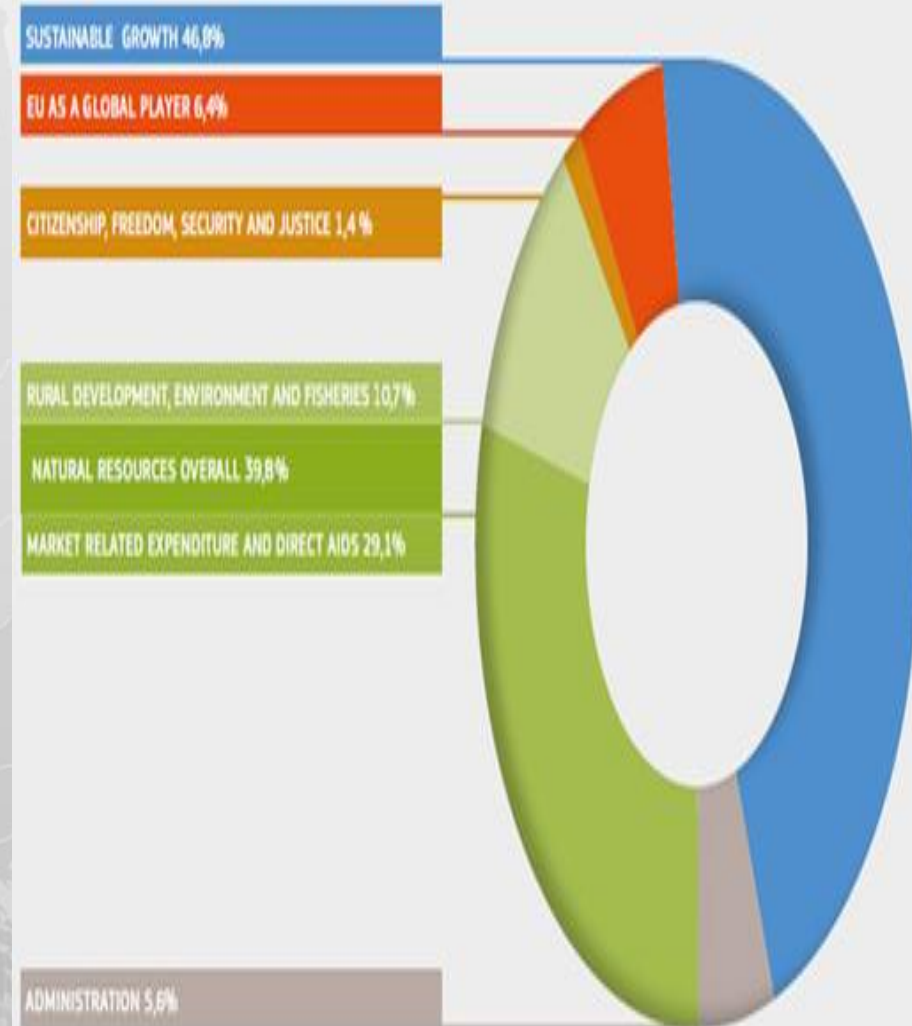

Többéves pénzügyi tervezési keret

Multiannual financial framework 2014-2020 – distribution

Budget 2013 (€150,9 billion)

Európai Számvevőszék

Szervezeti felépítés

- **Pénzügyi ellenőrzése**, ahol **uniós költségvetési források** felhasználása történik
- *Tagjai:* „egy tagállam-egy delegált” elve + maguk közül választott **elnöke** +
- *Működés szervezése:* saját elnökkel rendelkező **öt kamara** (ezekhez vannak hozzárendelve a számvevőszéki tagok és az ellenőrök) + **Főtitkárság** + **belső tanácsok**

Feladat- és hatáskörök

- Megvizsgálja az Unió **összes bevételre és kiadásra vonatkozó elszámolását**
- Alapja a **nyilvántartások**, és szükség esetén **a helyszíni ellenőrzés** - az Unió intézményei/szervei + tagállami szint is
- Pénzügyi év lezárását követően **éves jelentést** készít (megküldés egyén intézményeknek + közzé kell tenni az Európai Unió Hivatalos Lapjában)
- **Meghatározott kérdésekre vonatkozó megállapításait** — elsősorban külön jelentés formájában — **bármikor előterjesztheti**, és a többi uniós intézmény bármelyikének kérésére **véleményt** adhat
- **Segíti** az EP-t + Tanácsot a **költségvetés végrehajtásával** kapcsolatos **ellenőrzési feladataik gyakorlása** során

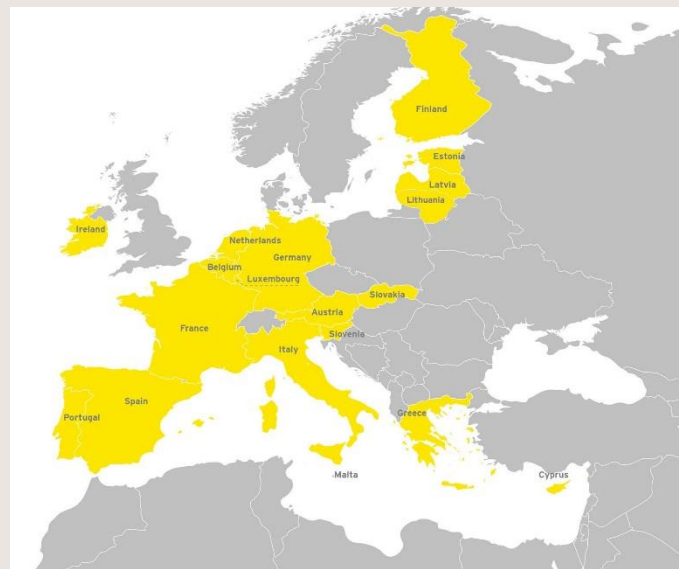
Euro mint közös pénznem

**Lehetséges a négy
szabadság
megvalósítása
közös pénznem
nélkül?**

**Monetáris és
pénzügyi felügyeleti
feladat és
hatáskörök
elkülöníthetősége?**

A eurózóna

KBER és az EKB

Szervezeti felépítés

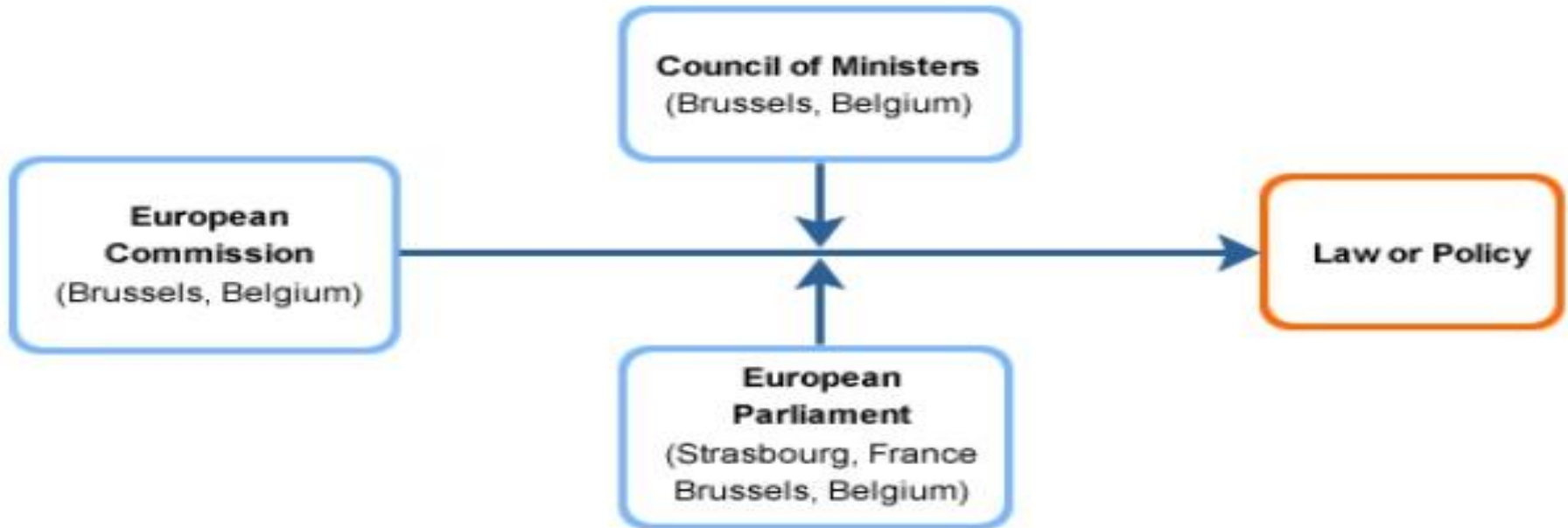
- **Monetáris integráció** (benne eurozóna) keretét a Központi Bankok Európai Rendszere (**KBER**) adja
- *Tagjai:* **KBER** része az **EKB** és a **tagállamok jegybankjai**
- *Működés szervezése:*
Kormányzótanács
(Igazgatóságának tagjaiból + eurozóna tagállamainak jegybankelnökei) + **Igazgatóság**
(EKB elnök, az alelnök, négy további tag)+ **Általános Tanács**
(EKB elnök, alelnök, tagállami központi bankok elnökei)

Feladat- és hatáskörök

- Euróbankjegyek **kibocsátásának engedélyezése**
- KBER feladatainak teljesítése érdekében az EKB **rendeleteket** fogadhat el, meghozza a KBER-re ruházott feladatok végrehajtásához szükséges **határozatokat**, valamint **ajánlásokat** tesz és **véleményeket** ad ki
- EKB **pénzbírságot** vagy **kényszerítő bírságot** szabhat ki azokra a vállalkozásokra, amelyek nem tesznek eleget a rendeleteiből és határozataiból fakadó kötelezettségeknek
- Szervezetileg elkülönült apparátus felel az **egységes felügyeleti mechanizmus működtetéséért** (rendszerkockázatot jelentő hitelintézetek uniós szintű, közvetlen felügyeletét végzi el)

Jogalkotói háromszög szereplői

EU's Decision Making Process

Képviseltek a jogalkotói háromszögben

Preparation for the Hungarian EU Presidency in 2011

THE EU:

A Union of Peoples and States

The "institutional triangle"

This Project is supported by the European Union, co-financed by the European Social Fund (48001-2-0-2008-0-011)

Tanácsadó szervek

EGSZB

- képviselők, akik **3 oldal képviseletét látják el (munkáltató/munkavállaló /civil szféra)**
- alapvetően tanácsadói funkció abból fakad, hogy csak véleményt bocsáthat ki
- meghatározott esetekben kötelező vélemény kikérése, de nincs kötelező figyelembe vétel

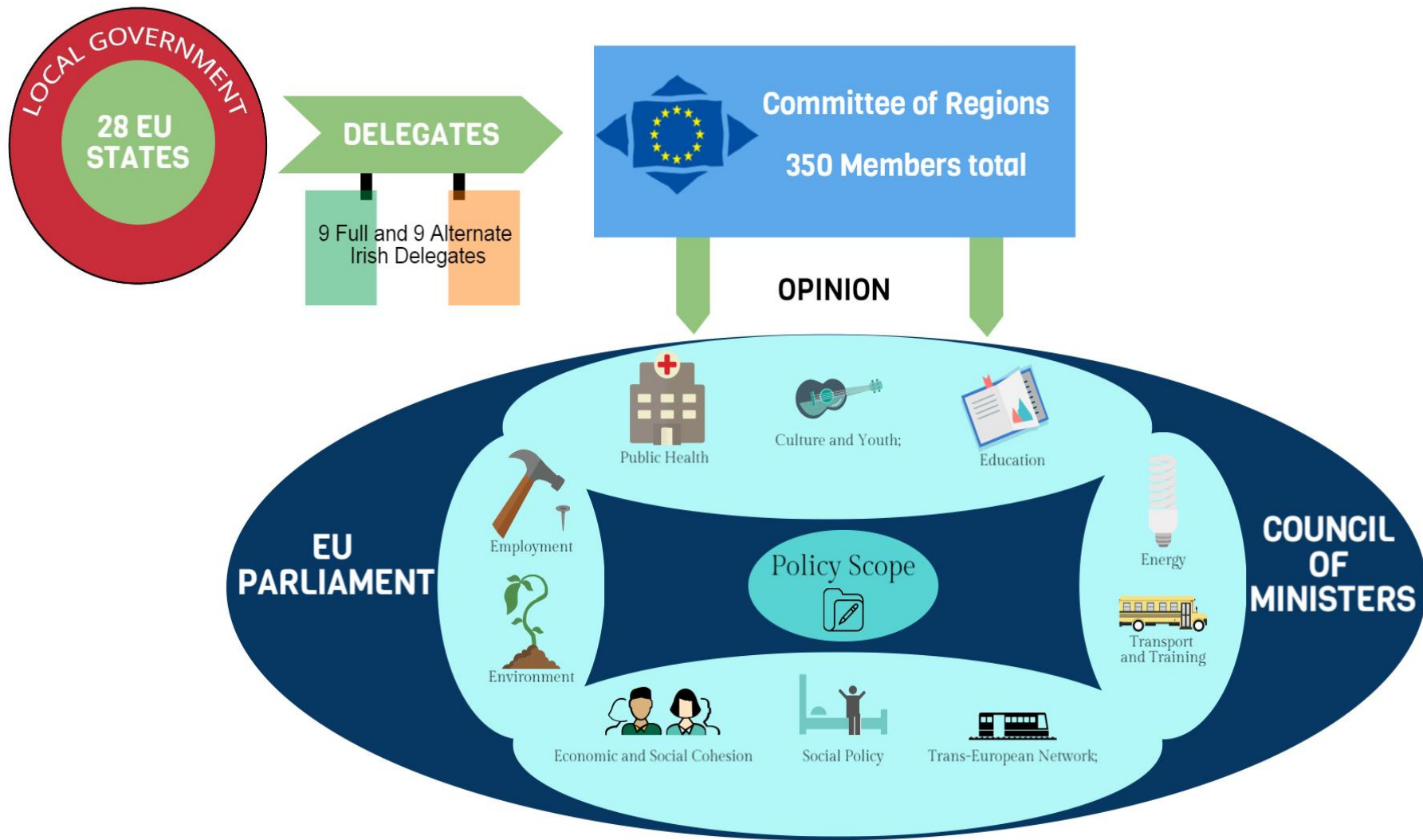

Régiók Bizottsága

- képviselők, akik tagállami **helyi/regionális szinten már megválasztottak**
- ugyanazok a jellemzők véleménykiadás és funkció tekintetében

Tanácsadó szervek fellépése

Igazságszolgáltatási és végrehajtási funkció

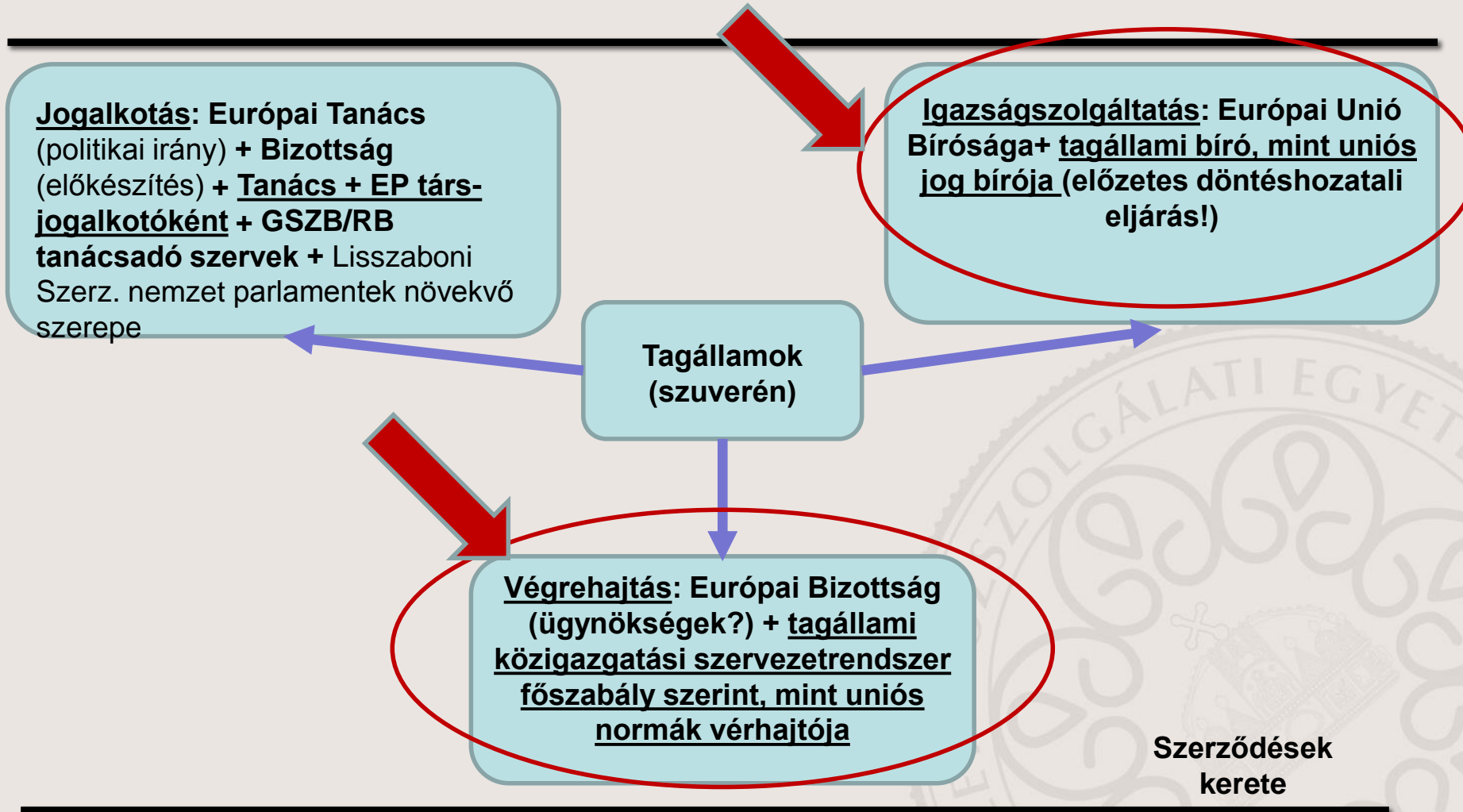

Igazságszolgáltatási funkció

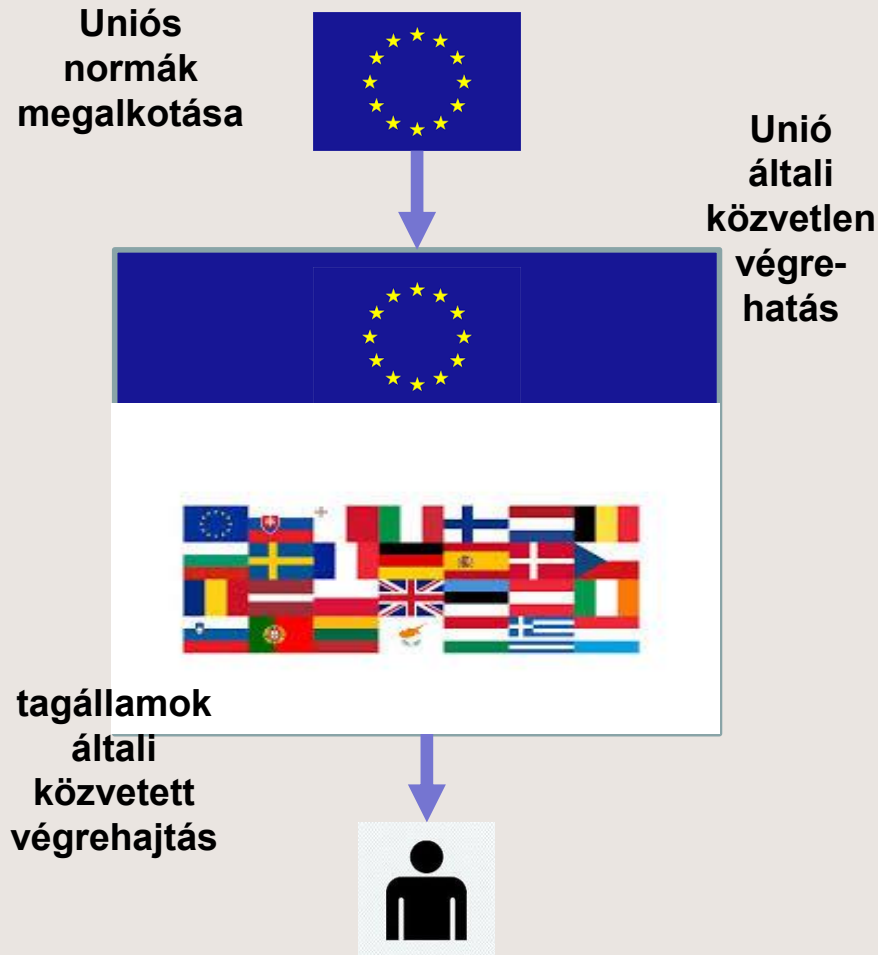

Hatalmi ágak és közvetett végrehajtás

Közvetett vs. közvetlen végrehajtás

- Közvetlen végrehajtás térnyerése napjainkban
- **Közvetlen jogviszony** uniós polgár és uniós (végrehajtó) szervek között
- (1) Milyen **személyzet**,
- (2) milyen **szervezeti** keretek között,
- (3) milyen **jogvédelmi garanciák** mentén feleljen a közvetlen végrehajtásért?

Európai Unió Bírósága

Szervezeti felépítés

- Uniós jog **tiszteletben tartása** + **alkalmazása/értelmezése** az Unió egésze tekintetében egységesen történjen
- *Szervezete:* **Bíróság** (legmagasabb szintű ítélkező fórum) + **Törvényszék** (alsóbb fok)
- **Különböző formációban** ülészhet az ügy természetétől, nehézségétől, sürgősségi jellegétől függően + **főtanácsnoki** funkció
- Törvényszék és Bíróság **elnököt** választ 3 éves mandátummal tagjai közül

Európai Unió Bírósága

Eljárástípusok

- **Kötelezettségszegés megállapítása iránti per** (tagállam ellen az uniós jogból fakadó kötelezettség megszegése miatt)
- **Megsemmisítés iránti per** (adott uniós intézmény, szerv ellen, ha annak jogi aktusa az uniós jogba ütközik)
- **Mulasztási pernek** (uniós jog szerinti kötelező döntéshozatal elmulasztása az uniós intézmény, szerv részéről)
- Uniós intézmények, szervek, hivatalok általi **szerződésen kívül okozott károk megtérítéséről** való döntés
- Külön ítélező fórumként önállósodott Közzolgálati Törvényszék előtt folynak a **közzolgálati perek**

- Nem peres eljárásnak tekinthető Bíróság előtt folyó **előzetes döntéshozatali eljárások**

Uniós bírósági szervezetrendszer

Bírói jogalkalmazás

- **közvetett** végrehajtás túlsúlya miatt máig uniós normák végrehajtója **a tagállami bíróság**
- **tagállami bíró**, mint az uniós jog bírója jár el
- **Előzetes döntéshozatalnak kiemelkedő szerepe**, hogy biztosítsa az uniós normák egységes értelmezését
 1. **Előzetes?**
 2. **miért és mennyiben döntéshozatal?**

Hatósági jogalkalmazás és az uniós jog

Közvetlen-közvetett végrehajtás viszonyának korszakai

Korszak	Kezdeti integráció (’60-’70-es évek)	A deficitek korszaka (1980-2008):	A válság utáni időszak (2008-):
Uniós normák végrehajtásának szervezeti keretei	közvetett végrehajtás abszolút túlsúlya , de Bizottság versenyhatósági szerepköre adott	közvetlen végrehajtás megjelenése + közösségi hatáskörök bővülése (DE: szubszidiaritás) + végrehajtási deficit	közvetlen végrehajtás további erősödése (<i>EU ügynökségek szerepe egyre inkább felértékelődik</i>)
Uniós normák végrehajtásának eljárási keretei	rendelet-irányelv-határozat hármásával kapcsolatos bírósági esetjog kialakulása, amely gazdasági, piacszabályozási kötődésű	tagállamok eljárási autonómiája (DE: hatékony és egyenértékű jogvédelem közvetett végrehajtásban)	kezdeményezések eljárásjogi kodifikációra

Végrehajtás fő felelősei és a kötelezettség-szegési eljárás

**Eljárás kezdeményezése:
Bizottság/ügynökség/panasz**

**Informális bilaterális
tárgyalások**

**Per előtti
formális
egyeztetés**

**EUB előtti
per**

**Bizottság, mint
uniós hatóság, de
csak bizonyos
szakpolitikai
területeken**

**néhol EU
ügynökségek eltérő
hatáskörökkel**

**tagállami
hatóságok, mint
végrehajtás fő
letéteményesei**

Szerződésidegen szervek

- Többféle jellemzővel bíró szervet magában foglaló **szakirodalmi** kategória – „**szerződésidegen**” jogi helyzet

EURATOM- ügynökségek

(Volt) Pillérszerkezeti ügynökségek

- KKBP
- BIRM

végrehajtási ügynökségek

- Bizottság határozata hozta létre **határozott időre, önálló jogi személyiség nélkül**
- **uniós programok végrehajtására**
- ügynökségek alapszabályának jogi alapja: **58/2003/EK rendelet**

decentralizált ügynökségek

- szakpolitikai **speciális szaktudásuk** révén segítik az uniós **intézményeket + tagállamokat**
- egyre kiterjedtebb **piacfelügyeleti és piac-szabályozási hatásköröket**

Szakirodalmi definíció

Fogalmi elemek:

- 1) Uniós jogi aktus által létrehozott
(non-departmental → non-treaty, azaz elsődleges jogban jogalappal nem rendelkező → rendelet által létrehozott)
- 2) Jogi személyiséggel és
- 3) Relatíve független
- 4) Uniós szervek,
- 5) amelyek részt vesznek:
 - a) egy ágazat európai uniós szintű szabályozásában; és/vagy
 - b) egy közösségi politika megvalósításában

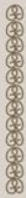
Szerződésidegen szervek

- Többféle jellemzőkkel bíró szervet magában foglaló **szakirodalmi** kategória – „**szerződésidegen**” jogi helyzet
- **Meroni-doktrína** (korlátozott hatáskör átruházás rendszere tagállamoktól végrehajtási hatásköröknek):
 - „**széleskörű mérlegelést lehetővé tevő hatáskörök**” átruházásának **tilalma**
 - korlátozott hatáskör-átruházás a piacszabályozással szükségszerűen együtt járó szakpolitikai döntések meghozatalának megakadályozása révén kizárhatja a piacfelügyeleti és piacszabályozási tevékenység hatékony ellátását
 - utóbbira ugyanakkor főleg a decentralizált ügynökségek számára való hatáskörök átruházásával **egyre nagyobb igény mutatkozik**

Funkciók és hatáskörök

- a **szakértői ügynökségek** (Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság, Európai Gyógyszerügynökség) általában (bár nem kizárólagosan) tudományos szakvéleményeket adhatnak ki, amelyek közvetlen joghatás kiváltására még nem képesek egyénekekkel szemben, de lényeges befolyásolhatják a végső döntés meghozatalát;
- az **információgyűjtési funkciót és a hibrid jellegű funkciót** ellátó ügynökségek (Európai Környezetvédelmi Ügynökség) csak **jogi kötőerő nélküli ajánlást, véleményt, iránymutatást, valamint egyéb** (akár a nemzetközi partnereikkel való együttműködést rendező) **dokumentumokat** bocsáthatnak ki;

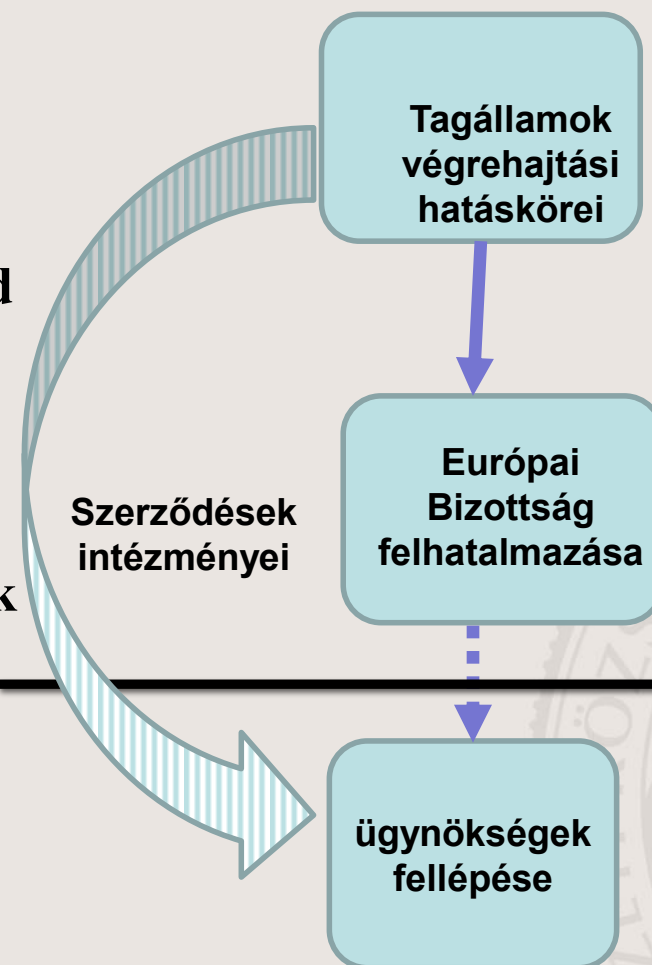
Funkciók és hatáskörök

- **jogi kötőerővel bíró egyedi döntések** kibocsátására is van mód a **nyilvántartási funkció** gyakorlása kapcsán az Európai Vegyianyag-ügynökség, az Európai Repülésbiztonsági Ügynökség, az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala, a Közösségi Növényfajta-hivatal, az Európai Gyógyszerügynökség esetében, valamint **az Európai Felügyeleti Hatóságoknál egyfajta végső eszközként** (uniós jog megsértése, tagállami felügyeletek közötti vitarendezés, egyedileg kihirdetett vészhelyzetek esetén);
- bizonyos esetekben ez kiterjed a **normatív jellegű aktusokra is** (legtöbbször inkább csak azok előkészítésére, míg azok végső kibocsátója a Bizottság)
- **MÁIG KIVÉTELES** – ESMA-ítélet (C-270/12) csak együttdöntési jogkörök által és egyéb feltételekkel korlátozott

Megújított Meroni-doktrína?

Átruházás címzettjei
lehetnek az EU
ügynökségei, de a
korlátozottság
változatlanul megmarad

DILEMMA:
politikai akarat hiányzik
legalább decentralizált
ügynökségek elsődleges
jogi elismeréséhez, így
különutak:

Uniós hatósági jogalkalmazás

- **közvetett** végrehajtás túlsúlya miatt máig uniós normák végrehajtója a **tagállami hatóság**
- **tagállami hatóság**, mint az uniós jog végrehajtójáról
- **Előzetes döntéshozatalnak kiemelkedő nem létezik**
- Bizonyos területeken **van** **ügynökség**, bizonyos területeken nincs, **Bizottság szerepe is változó jelentőségű** szakpolitikai ágazatokban

Hatósági jogalkalmazás

Egységes uniós értelmezés?

Bírói jogalkalmazás

Hatósági jogalkalmazás

